

TMMOB Danışma Kurulu 16 Eylül tarihinde yapıldı.

ÇARE VE İDDİA SOLDADIR!

Yalın Çeken

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB), Haziran 2000 tarihinde yapılan 35.Olağan Genel Kurulu sonrasında ilk danışma kurulu toplantısını Eylül ayının üçüncü haftasının sonunda Harb-İş Sendikası konferans salonunda gerçekleştirdi. Danışma kurulları TMMOB geleneğinde, yönetim kurulunun belirlediği periyotlarda yapılan ve TMMOB yönetimine genel bir politik hat öneren ya da gelecek yeni dönemi tartışarak yönetime bir eğilim belirten bir kurul olarak bilinmektedir. Her ne kadar TMMOB tüzüğünde danışma kurulu sınırlı sayıda TMMOB organlarından bir katılım öngörmüş ise de TMMOB'nin geleneğinden gelen "gücünü üyelerinden alma" özelliği ve katılımcılığa açık olması nedeniyle tüzükte belirtilen bu sınırlı kapsam şimdiye kadar hiç uygulanmamıştır. Ayrıca mühendislik ve mimarlık öğrencilerinin katılımını sağlamak ve TMMOB'ye dinamizm katmak amacıyla danışma kurulları geniş yapılagelmıştır.

Yeni dönemde yapılan bu ilk TMMOB Danışma Kurulu'nda gündemini Yönetim Kurulu'nun sunduğu çalışma programı taslağı oluşturmaktaydı. Çalışma programı, tek başına geçmiş dönem ve mevcut durumda yaşanan sorunların soyutlanarak çözüm önerileri ile birlikte yazıya dökülmesinin ötesinde bir siyasi konumlanışı da beraberinde getirmektedir. Danışma kurulunda çalışma programı taslağı üzerinde sürdürülen tartışmalarda da daha çok bir siyasi konumlanış üzerinden tartışmalar gerçekleştirildi.

TMMOB Başkanı Kaya Güvencin açılış konuşması ile başlayan kurul, girişte katılımcılara dağıtılan program taslağı üzerine görüşlerin bildirilmesi ile devam etti. Program taslağının iç bütünlüğünden öte çalışma anlayışı üzerine yoğunlaşan tartışma ekseninde oda-üye ilişkileri, bilim felsefe ve bilim siyaset ilişkisi, uzman mühendislik, yapı denetimi, ücretli mühendisler ve TMMOB'nin diğer örgütlerle olan ilişkileri yer aldı. Her başlıkta hiç eksilmeyen konu ise "bilimsel sosyalizm" vurgusu oldu. Danışma kurulunda çalışma programına yöneltilen eleştirilerin bir bölümünü bilimsel sosyalizm temel alınarak yapıldı. Bu eleştirilere yönelik danışma kurulunda bulunan kimi üyelerinin "bilimsel sosyalizm"

savunusundan kaynaklı rahatsızlıkları hissedildi, Çalışma programından çok bu vurguya karşı danışma kurulunda yapılan konuşmaları iki ayrı kategoride toplamak mümkündür. Bir bölümü söylem olarak "burası meslek örgütü, burada kimin daha sosyalist olduğunu tartışmayalım" diye karşı olurken, diğer bir kategoride tanımlanabilecek olanlar ise "ne sosyalizmi, gelin TMMOB'nin nasıl belge vereceğini konuşalım"! öne sürüyorlardı. Danışma Kurulu'nda TMMOB'Ve "bilimsel sosyalizm" temelinde genel bir siyasi ve programatik hat için temel ilkeler öneren yaklaşık beş yüzün üzerinde üye ve iki yüz ellinin üzerinde de mühendislik mimarlık öğrencisinin, toplamında sekiz yüzün üzerinde kişinin imzaladığı metin yönetim kurulu'na sunulduğunda yaşanan tartışmalar daha da alevlendi. Danışma Kurulu'nda yönetim sunulan imza metninin bir bölümünde şunlar yazıyor ve öneriliyordu;

"TMMOB* para kazanmayı hedefleyen bir piyasa kuruluşu değil, toplumun ve üyelerin çıkarlarını savunan, uzmanlık alanındaki konularda kamu yararına alternatif projeler üreten bir örgüt olmalıdır. TMMOB kendi geleneğini sahiplenmeli ve yeniden üretmelidir. Bu amaçla aşağıdaki maddelerin TMMOB 36, Dönem Yönetim Kurulu'nun çalışma programında yer alması gerektiğini düşünüyoruz. Bu çerçevede her türlü görev ve katkıya hazır olduğumuzu bildirir, çalışmalarınızda başarılar dileriz,

Ücretli mühendis mimarların TMMOB içerisindeki ağırlığı artmalı, karar mekanizmalarında yer almalarının yöntemleri yaratılmalıdır,

TMMOB örgüt yapısının TMMOB'nin misyonuyla, yani toplumsal çıkarların savunulmasıyla, uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede kar amaçlı hizmet üretimi durdurulmalı, kimi odaların yerleşme girişimlerinin önü kesilmelidir.

Tüm özelleştirme uygulamalarına karşı mücadele etmeyi öncelikli kamusal görevlerinden biri olarak tanımlayan TMMOB, kamu yararını, mühendis ve mimarların haklarını ve çıkarlarını hiçe sayan, doğrudan TMMOB'nin varlığına saldırı anlamına gelen yapı denetiminin özelleştirilmesi uygulamasına karşı her formda mücadeleyi öncelikli görev olarak

saptamalıdır.

Geniş bir mühendis mimar kesiminin kökleştirilmesi anlamına gelen uzman mühendislik uygulamasına İzin verilmemeli» örgüt politikalarında mevcut belirsizliği fırsat bilerek uzmanlık belgesi satmaya başlayan odaların bu uygulamaları derhal durdurulmalıdır."

Bilim felsefesi ve bilim-siyaset ilişkisi üzerinden sürdürülen tartışmalarda ise taraflardan birisi bilimi ve teknolojiyi tüm görüşlerin üzerine koyarak siyaseti ikincil bulduğunu ve TMMOB'nin kendi mesleki (dolayısıyla bilimsel) çalışmaları yapmasını öncelikli görev olarak belirlemesini isterken aynı zamanda bilimin her zaman için doğruları ve toplumu hedef alan yapısı nedeniyle siyaset üreteceğini öne sürüyordu. Yani önce bilim sonra dolayısıyla siyaset, Tartışmada diğer taraf ise siyasetin bilimden sonra gelmesinin insanlık açısından bir talihsizlik olduğunu söylüyor ve bilimin siyasetin önüne geçebilmesi için öncelikle bilimi tüm toplumu sömüren ve kendi sınıfsal çıkarları sürekli Ön planda tutan sermayenin elinden alınabilmesi için önce siyaset diyordu. Daha net bir ifade ile söylenen önce işçi sınıfı tarafında bir siyaset ve onu besleyen bilim politikaları idi, Bu iki farklı bilim tanımı sonucunda hem mesleki hem de sınıfsal içeriğe sahip olan TMMOB'ye farklı görevler biçilmektedir.

Geçmişte de olduğu gibi sürekli vurgulanan TMMOB geleneğinde de bir tarafta sosyalizm diğer tarafta da dönemin dengelerine göre kapitalist ilişkiler içerisinde yeni önermeler üzerinden ayrılmış ve ayrı politikalar üretmek durumunda kalmıştır. Danışma Kurulu'nun diğer gündemleri olan uzman mühendislik, yapı denetiminin özelleştirilmesi veya ücretli mühendislerin bundan sonra ücretli kalıp kalmayacağı başlıkları da aynı ayırım üzerinden şekillenmektedir. Yalnız bu net TMMOB tarihçesi içerisinde özellikle güncel olarak yaşanan farklılık şudur ki, ortada bir kesim sosyalizan, üyelerinin ve genel olarak da toplumun çıkarlarını savunan söylem ile bunun tam da tersi olan TMMOB'nin piyasa ilişkilerine uyacağı politik önermeler ortaya koymaktadırlar. İşte bu noktada TMMOB içerisinde danışma kurulu ve çeşitli örgüt içi platformlarda bir bulanıklık yaşanmaktadır. Bulanıklık TMMOB içi dinamiklerin söylemlerinin ayrılığı ancak üretilen politikaların farklılığı nedeniyle ortaya çıkmaktadır. Hem uzman mühendisliğe karşı olup hem de "eesh ne yapalım TMMOB gerçekliği budur, devlet bu gün bir yasa çıkarmış biz de odalar olarak kamu kuruluşu

TMMOB örgüt yapısının TMMOB-nin- misyonu, yani toplumsal çıkarların savunulmasıyla, uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir. Bu çerçeve de kar amaçlı hizmet üretimi durdurulmalı, kimi odaların yerelleşme girişimlerinin önü kesilmelidir

niteliğinde bir Örgütüz, çıkan yasayı uygulamamız lazım" diyerek uzman belgesi vermeye(satmaya) başlayanlar iki karşıt uzlaşmaz düşünsel ucun ortasında dolanmaktadır. Oysa bugün devlet açısından Danıştay'ın 57, Hükümet tarafından çıkartılan Kanun Hükmünde Kararnemelerinde birkaçını Anayasaya uygunsuzluğu nedeniyle iptal etmesi, uzman mühendislik hakkında çıkarılan 601 sayılı KHK ve yapı denetimi için çıkartılan 595 sayılı KHK'nın iptalini de gündeme getirmiştir. TMMOB'nin bu konuda belge vermemesi ve yapı denetiminde il ve ilçe komisyonlarına temsilcilerini göndermemesi de yaratılan meşru ortamdan yararlanmak için TMMOB'ye uygun fırsat sunmaktadır.

Danışma kurulunda ücretli mühendislerin sorunlarının değerlendirilmesi ve çalışma programına yansıtılması aynı sınıfsal bakış üzerinden ayrılmak durumunda kalmıştır. Benzer şekilde bir tarafta piyasa ilişkilerine girmesi nedeniyle gittikçe ücretli olarak çalışan üyelerinden uzaklaşan bir TMMOB önermesi sunulurken diğer tarafta ise TMMOB'nin ücretli olarak çalışan üyelerinden güç alacak şekilde üyelerinin ve toplumun çıkarları için mücadele etmesi ve buna paralel olarak örgütlenme çalışması yürütmesi istenmektedir.

Danışma Kurulu bir mühendislik öğrencisi ve dolayısıyla TMMOB üye adayının söz alması ve Kaya Güvenç'in konuşması ile sonlandı. Mühendislik öğrencisinin, TMMOB'nin mühendis ve mimar üyeleri ve öğrencilerinin önlerinde duran "paran kadar oku ve devamında parası olana değer verilmesi" ile "bu ülkenin aydın insanları emekçi sınıflara karşı sorumludur" şiarları arasından sonuncusunu seçmelidir şeklinde konuşması TMMOB'nin geleceğinden umutlu olunmasını göstermiştir.